

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV

Student: Bc. Adéla JILEMNICKÁ

Obor: ČJ - D

Název práce v českém jazyce: Motiv "zoufalců" v současném českém dramatu

Název práce v anglickém jazyce: Motive of "losers" in contemporary Czech drama

Vedoucí práce: PhDr. Jiří Smrčka, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Ina Píšová

Diplomová práce Adély Jilemnické se zaměřila na současnou dramatickou tvorbu autorů střední a mladší generace. Cílem práce bylo určit, zda je možné vymezit motiv zoufalců jako výrazný tematický prvek, který představuje fenomén v poetice současného českého dramatu. Metodou práce se pak stala analýza reprezentativního vzorku dramatických textů a prozkoumání jejich motivické typologie.

Právě volba metody práce v sobě skrývala jisté úskalí, neboť předmětem zkoumání se staly texty, u kterých se není možné z pochopitelných důvodů dostatečně opřít o odbornou literaturu (prakticky s výjimkou monografie L. Jungmannové), a u mnoha z nich dokonce chybí i adekvátní kritický ohlas. Autorka diplomové práce se s tímto problémem vypořádala velmi dobře, když své zkoumání hned od počátku zasazovala do literárních a kulturních souvislostí. V úvahu vzala vliv britského „in yer face theatre“, tzv. coolness dramatu, jako generačního způsobu nazírání na svět, které různým způsobem ovlivnilo dramatickou tvorbu mladších autorů. Mimořádně zdařilou reflexí obratu, k němuž v české původní dramatické tvorbě došlo po roce 2000, je pak kapitola nazvaná Současné české drama a jeho zdroje, v níž diplomantka zasadila okruh zkoumaných her do historicko-kulturních souvislostí české a světové dramatiky. Sama diplomantka pro tento typ her používá označení „nová vlna české tvorby“ a správně upozorňuje na to, že se prvoplánově neopírá jen o tzv. coolness drama, ale čerpá z mnoha různých inspiračních zdrojů (včetně absurdního divadla, grotesky nebo rozhlasové hry).

Autorka diplomové práce při zkoumání postupuje systematicky po jednotlivých aspektech zoufalství a všímá si, jak se s těmito motivy pracuje ve vybraných dramatických textech. Každý motiv analyzuje na několika klíčových hrách a zkoumá jak distinktivní rysy, tak především zobecňující typické prvky. Jednotlivé kapitoly však nejsou výlučně textostředné a neomezují se jen na tematickou rovinu zkoumaných textů. Ve shodě se stanoveným cílem diplomová práce ukazuje, jak některé tematické prvky jsou podmiňované stavbou dramatického textu, všímá si jejich funkčnosti ve výsledném inscenačním útvaru a případně úspěšného či neúspěšného přijetí u diváků nebo kritiky.

Z diplomové práce je patrné, že Adéla Jilemnická disponuje přesvědčivými jazykovými schopnostmi, včetně schopnosti pracovat s významy a pojmenovávat podstatné skutečnosti. Je rovněž zřejmé, že analýza, kterou autorka provedla, vyžadovala nejen literárněvědnou erudici, ale rovněž vysoký stupeň porozumění obecně lidským a psychosociálním problémům. Za určitou slabinu práce by bylo možné považovat až přílišné zacházení do podrobností při popisu děje jednotlivých her, avšak vzhledem k tomu, že předmětem zkoumání byla tematická složka, má tato minucióznost své opodstatnění.

Na vysoké úrovni pracovala diplomantka s informačními zdroji a odbornou literaturou. Svá zjištění dokázala opřít o rozsáhlý aparát odborných textů. V mnoha případech se vzhledem k povaze zkoumaného materiálu nejednalo o monografie, ale o články a dílčí studie v odborných časopisech. Ty doplňují recenze, kritiky a ohlasy v tištěných, elektronických a audiovizuálních médiích. Pro práci s takto širokým zdrojovým materiálem autorka využívala biografických služeb Institutu umění – divadelního ústavu.

Současná dramatická tvorba autorů střední generace představuje živé téma, které teprve čeká na hlubší zhodnocení a zasazení do kontextu dějin české literatury a divadla. Jako takové zahrnuje obrovskou šíři aspektů a souvislostí. Adélu Jilemnickou oceňuji nejen za odpovědný a systematický přístup, jehož výsledkem je velmi zdařilá diplomová práce s vysokou mírou autorského vkladu, ale oceňuji ji také za to, že se dokázala v množství textů, záznamů inscenací a doprovodných materiálů metodicky zorientovat a cíleně se soustředit na zodpovězení otázek vytyčených v úvodu práce. V diplomové práci navíc prokázala solidní formulační schopnosti bez závažných gramatických chyb a překlepů.

Práci doporučuji k obhajobě.

K diskuzi při obhajobě ponechávám tyto otázky

Je možné vymezit konkrétní prvky příznačné pro tzv. coolness dramatiky v textech zkoumaných divadelních her?

Lze specifikovat tvorbu jednotlivých autorů vymezených v kapitole 3 diplomové práce z hlediska jejich osobitého přístupu ke zpracování motivu „zoufalců“?

V Praze dne

.....

Podpis